

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи,
культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 09 » 09 КРАЇНА 2021 р.

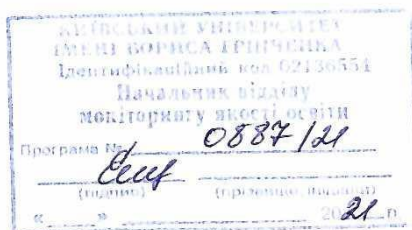
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

для студентів

спеціальності 061 Журналістика

освітньо-професійної програми Видавнича справа та редагування
освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»

Київ — 2021

Розробник: Ловейко Тетяна Володимирівна, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 28 серпня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«04» вересня 2021 р.

Заступник директора з
навчально-методичної роботи

 Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з
навчальної роботи

 Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	II	
Семестр	III	IV
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	1
Обсяг кредитів	3	1
Обсяг годин, в тому числі:	90	30
Аудиторні	42	14
Модульний контроль	6	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	42	14
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма з дисципліни «Історія світової літератури» складена відповідно до навчальної програми й призначення цієї дисципліни в структурно-логічній схемі, що охоплює всі розділи навчальної програми, з загальною кількістю 120 годин, передбачених робочим навчальним планом.

Мета курсу — формування у студентів сучасного наукового розуміння світового літературного процесу від найдавніших часів до сьогодення, визначення національної своєрідності літературних процесів у різних країнах, встановлення зв'язку літератури з духовним розвитком суспільства й усвідомлення ролі літератури як могутнього засобу виховання.

Завдання навчальної дисципліни:

- подати процес розвитку світової літератури в широкому культурологічному контексті;
- ознайомити студентів з ідейно-художньою своєрідністю творчості найвидатніших представників літератури кожного періоду, змістом і поетикою їх провідних творів;
- формувати у студентів навички критичного літературознавчого аналізу;
- зацентувати увагу на зв'язку літератури з духовним розвитком суспільства й усвідомленням ролі літератури як могутнього засобу виховання.

Дисципліна забезпечує оволодіння студентами загальними та спеціальними компетентностями і досягнення програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою.

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іноземною мовою	1–35
ЗК-3	Готовність продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання (креативність)	1–35
ЗК-4	Спроможність працювати в команді. Здатність до міжособистісної взаємодії. Уміння працювати автономно	1–35
ЗК-5	Здатність проявляти когнітивну гнучкість. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	1–35
ЗК-6	Здатність орієнтуватися на високий результат. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	1–35
ЗК-8	Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність до усвідомлення власного емоційного стану, самоконтроль і саморегуляція; самоповага і впевненість	1–35
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-6	Здатність до теоретичного осмислення специфіки та аналізу навчальних та довідкових текстів	1–18

ФК-8	Уміння редагувати та аналізувати тексти художньої й дитячої літератури	2–15
ФК-16	Спроможність формувати та обґрунтовувати власну позицію щодо актуального прочитання творів різних періодів історії української та світової літератури	8–35
<i>Предметні компетентності</i>		
	Вміння аналізувати основні етапи розвитку світової літератури	5, 16, 23, 30
	Здатність визначати проблематику, тематичне різноманіття художніх напрямів літератур різних країн у різні періоди	3, 10, 12, 22, 35
	Вміння виявляти особливості образного мислення, притаманного різним літературним періодам, та його прояви у художніх творах	10–25
	Здатність аналізувати основні проблеми, порушені у творі	1–35
	Вміння визначати жанрові особливості творів, що вивчають	4–18
	Здатність порівнювати твори, їх проблематику та системи образів	5–35
	Уміння обґрунтовувати власну оцінку прочитаних творів	20–35
	Здатність аналізувати та інтерпретувати художній твір у єдності його змісту й форми, а також у зв'язку з історичними, соціокультурними та економічними чинниками розвитку європейських країн у певний період	8–35
	Вміння працювати з літературознавчими джерелами	20–35
	Здатність здійснювати компаративний аналіз творів, що належать до різних національно-культурних традицій (на рівнях окремих образів, сюжетів, тем, проблематики, поезики, літературно-естетичних систем)	18–35
	Вміння з'ясувати специфіку літературно-художнього контексту минулого, що забезпечує входження у сучасне літературне життя	1–35

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

- здатен продукувати нестандартні ідеї, творчо підходити до вирішення проблеми чи виконання завдання (ПРН-2);
- здатен до когнітивної гнучкості, готовий до навчання впродовж життя, до самоосвіти (ПРН-6);
- уміє виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. Спроможний аналізувати, систематизувати й використовувати у професійній сфері сучасні знання (ПРН-7);
- має стійке бачення сучасних проблем розвитку суспільства, людського буття, духовної культури, активну громадянську та життєву позицію. Вміє нести соціальну відповідальність на різних рівнях (особистому, професійному, громадянському). Поважає різноманітність та мультикультурність (ПРН-8);
- знає часові, просторові межі та основні періоди розвитку зарубіжної літератури, літературно-художній контекст минулого, що забезпечує входження у сучасне літературне життя, основні етапи розвитку зарубіжної літератури, особливості творчого шляху найвизначніших майстрів слова, їхній внесок у розвиток зарубіжної літератури, принципи й методи аналізу художнього тексту, провідні тенденції розвитку зарубіжної літератури, літературознавчі праці, передбачені для обов'язкового вивчення;
- аналізує художні твори зарубіжної літератури з урахуванням історичного, культурологічного, філософського контексту, а також творчість письменників зарубіжної літератури в контексті історико-художніх літературних явищ й літературний процес у цілому;
- добирає науково-критичну літературу до зазначеної теми, зразки мистецтва (музичного, образотворчого, архітектурного);
- створює есе на запропоновану тему, доповідь про специфіку творчості письменників різних періодів історії, читацький щеденник, опорні таблиці та схеми для більш ефективного засвоєння матеріалу, структурований конспект літературознавчих джерел.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Назви теоретичних розділів	Усього	Розподіл годин				
		денна форма				
		у тому числі				
		Лекції	Семінарські	Практичні	Підсумковий контроль	Самостійна робота

Змістовий модуль 1. Література Стародавнього Сходу

Тема 1. Загальний огляд. Стародавні літератури Азії та Африки	4	4				
Тема 2. Література Месопотамії	6					6
Тема 3. Єгипетська література	4					4
Тема 4. Давньоіндійська література	2		2			
Тема 5. Давньокитайська література	2		2			
Тема 6. Класичні літератури: древньоіранська та древньоєврейська	2	2				
Тема 7. Давньоєврейська література	4					4
Підсумковий модульний контроль 1.	2				2	
Усього за змістовий модуль 1.	26	6	4	-	2	14

Змістовий модуль 2. Література Європейської Античності

Тема 8. Загальна характеристика та періодизація античної літератури	2	2				
Тема 9. Давньогрецький епос	2	2				
Тема 10. Давньогрецька лірика	2		2			
Тема 11. Пародійний епос («Батрохоміомахія»)	4					4
Тема 12. Дидактичний епос (Гесіод. Езоп)	4					4
Тема 13. Давньогрецький театр	2	2				
Тема 14. Давньогрецька комедія	2	2				
Тема 15. Література Стародавнього Риму	2	2				
Тема 16. Давньоримський театр. Плавт. Теренцій	2	2				
Тема 17. Римська лірика. Катулл.	4	2	2			

Вергілій						
Тема 18. Античний роман	6					6
Підсумковий модульний контроль 2.	2				2	
Усього за змістовий модуль 2.	34	14	4	-	2	14

Змістовий модуль 3. Література Середньовіччя

Тема 19. Вступ. Загальна характеристика доби Середньовіччя. Періодизація	2	2				
Тема 20. Література раннього Середньовіччя	2	2				
Тема 21. Література зрілого Середньовіччя. Лицарський роман	2		2			
Тема 22. Французький героїчний епос. «Пісня про Роланда»	6	2				4
Тема 23. Німецький героїчний епос	6					6
Тема 24. Лицарська (куртуазна) література (XII–XIII ст.)	2	2				
Тема 25. Середньовічна міська література	4					4
Тема 26. Життя і творчість Данте Аліг'єрі. «Божественна комедія»	4	2	2			
Підсумковий модульний контроль 3.	2				2	
Усього за змістовий модуль 3.	30	10	4	-	2	14
Усього за семестр III	90	30	12	-	6	42

Змістовий модуль 4. Література доби Відродження

Тема 27. Відродження в Італії. Творчість Петрарки	2	2				
Тема 28. Література Відродження у Франції. Поезія Ф. Війона. Творчість М. Наваррської, П. де Ронсара	2		2			
Тема 29. Творчість Ф. Рабле як вершина французької літератури Відродження. Казка-сатира «Гаргантюа і Пантагрюель»	2		2			
Тема 30. Ренесансна література Іспанії та Португалії	4					4
Тема 31. Література Англії епохи Відродження	6	2				4
Тема 32. Творчість М. Сервантеса як вершина іспанської літератури	2		2			
Тема 33. Особливості Північного Відродження. «Похвала Глупоті» Еразма Роттердамського	2		2			
Тема 34. Література Відродження в Німеччині	6					6
Тема 35. Творчість В. Шекспіра	2	2				
Підсумковий модульний контроль 4.	2				2	

Усього за змістовий модуль 4.	30	6	8	-	2	14
Усього за семестр IV	30	6	8	-	2	14
Усього годин за рік	120	36	20	-	8	56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Література Стародавнього Сходу

Тема 1. Загальний огляд. Стародавні літератури Азії та Африки

Поява та первинні форми словесного мистецтва. Поняття міфу, поява театру, поезії. Архаїчні літератури. Шумерська література: історичні передумови виникнення літератури в шумерській цивілізації, основні жанри літератури. Аккадська література: передумови виникнення, основні жанри. Вплив шумерської літератури на аккадську. Хетська та хуритська літератури: періодизація, основні жанри, вплив хуритської літератури на розвиток хетської.

Основні поняття: міф, міфологія, культ, героїчний епос.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 2. Література Месопотамії

Міфічний епос. Космогонічна поема «Енума Еліш». Героїчний епос. «Поема про Гільгамеша». Ліричні жанри. Дидактика й афористика.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 3. Єгипетська література

Особливості єгипетських міфів. Космогонічні міфи. Заупокійна література («Тексти пірамід», «Тексти саркофагів», «Книга мертвих», цикл міфів про Осиріса). Афористика й дидактика («Повчання Птахотепа»). Казки Давнього Єгипту («Казка про двох братів», «Правда і Кривда», «Казка про потерпілого аварію на човні», «Казки папірусу Весткар»). Особливості філософської лірики («Бесіда розчарованого зі своєю душею», «Пісня арфіста»). Любовна лірика (цикли «Біля річки», «Дерева її саду»).

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 4. Давньоіндійська література

Індуїстські Веди. Особливості гімнографії. Махабхарата. Вставні епічні оповіді. Логічні та риторичні докази Бхагават-гіти. Рамаяна. Проблема авторства. Герої епосу як втілення високих моральних якостей людини. Трипітака: Суттапітака (Зібрання текстів).

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 5. Давньокитайська література

Китайська міфологія. Культ предків. Поетичний світ Ши Цзин. І Цзин. Тексти про діалектичність світу як результат взаємодії ян та інь. Конфуціанський канон. Лунь Юй. Даоський канон. Дао Де Цзин. Поняття дао як першооснови й загального закону світобудови. Лірична поезія Давнього Китаю.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 6. Класичні літератури: древньоіранська та древньоєврейська

Древньоіранська література: історичні передумови виникнення, основні жанри. Древньоєврейська література: основні передумови виникнення, основні жанри.

Основні поняття: псалом, гімн.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 7. Давньоєврейська література

Ліричні жанри ТаНаХу. Псалтир. Поетика «Пісні над Піснями». Філософська притчева традиція ТаНаХу. Жанр апокаліпсису в давньоєврейській літературі.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Змістовий модуль 2. Література Європейської Античності

Тема 1. Загальна характеристика та періодизація античної літератури

Періодизація давньогрецької літератури. Архаїчний період давньогрецької літератури. Класичний період. Золота доба давньогрецької літератури. Давньогрецька проза, римський період.

Основні поняття: епічна поема, епопея, «гомерівське питання», гекзаметр, дидактичний епос.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 2. Давньогрецький епос

Пародійний епос. Дидактичний епос. Байка як дидактичний жанр античної літератури. Давньогрецька комедія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2.

Тема 3. Давньогрецька лірика

Лірика. Провідні жанрові різновиди еллінської лірики (ямбічна, мелічна, монодійна, хорова). Відомості про життя та особливості творчості Тіртея, Архілоха, Алкмана, Алкея, Сапфо, Анакреонта. Античне римування. Поняття про «алкеєву строфу», «сапфічну строфу». Основні напрями творчих пошуків поетів Александрії, їх художні відкриття та творчі здобутки. Теокрит як засновник буколістичної поезії та різноманітних за змістом ідилій. Самобутність малих форм Каллімаха. Вплив давньогрецької лірики на розвиток європейської поезії.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 2, 10.

Тема 4. Пародійний епос

«Батрохоміомахія» як пародійна паралель до «Іліади» й «Одіссеї». Питання про причини й засоби дегероїзації гомерівських поем. Питання про авторство «Батрохоміомахії».

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Тема 5. Дидактичний епос

Гесіод як творчий «суперник» Гомера. Поема «Робота і дні»: проблематика та художні особливості. Вставний фрагмент про солов'я і яструба як праобраз байки й зародок стрижневого мотиву всесвітньої літератури «на світі здавна так ведеться, що вищий перед нижчим гнеться» («У сильного всегда бессильный виноват»). Гесіодова періодизація історії людства («золота доба», «срібна доба» і т. д.), її морально-дидактичний сенс та культурне відлуння. Байка як дидактичний жанр античної літератури. Езоп — легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі. Формальні особливості, провідні мотиви, головні герої та літературне відлуння езопових байок. «Езопова мова» у всесвітній літературній традиції.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Тема 6. Давньогрецький театр

Джерела еллінської драми: народні свята на честь бога Діоніса, богині Деметри, культ мертвих, культ героїв. Семантика та етимологія терміну «трагедія», варіанти тлумачення. «Поетика» Арістотеля і теорія драми. Поняття «катарсис», «мімезис». «Батько трагедії» Есхіл. Життєвий шлях та особливості творчості. Трилогія про Прометея та її міфологічні джерела (поліваріативність міфу та його трансформація Есхілом). Софокл. Творчість митця як відбиття світогляду давніх греків. Міфологічна основа, тематика, ідейне спрямування творів (на прикладі творів «Едіп-цар» або «Антигона»). Еврипід. Творчість митця — віддзеркалення процесу занепаду афінської рабовласницької демократії. Трагедія «Медея» — торжество світогляду нового типу.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Тема 7. Давньогрецька комедія

Давня аттична (політична) комедія, її характерні ознаки. Творчість Аристофана — «батька комедії»: періоди творчості, їх характеристика. Сміливість критики в комедіях Аристофана (на прикладі однієї з комедій). Проблематика, система образів комедії «Лісістрата» (або «Хмари», «Жаби»). Нова («сімейно-побутова») аттична комедія. Втрата новою аттичною комедією політичної гостроти, її сімейно-побутові конфлікти (на прикладі комедії «Відлюдник»). Загальна характеристика комедії «Відлюдник».

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Тема 8. Література Стародавнього Риму

Історичне значення римської літератури. Її місце в літературному процесі античного світу. Вплив Греції. Періодизація римської літератури. Римська література епохи республіки. Римська література епохи імперії.

Основні поняття: принципат, рецитації, буколіки, еклога, послання, епод, ода, фасти.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Тема 9. Давньоримський театр. Плавт. Теренцій

Особливості та періодизація давньоримської літератури. Вплив на неї еллінської культури. Менталітет римлян та специфіка римського театру. Пріоритет комедії на римській сцені. Тогати й паліати, відкриття і «плагіати» в римській драматургії. Творчість Плавта. Життєпис. Своєрідність творчості (на прикладі комедії «Скарб»). Публій Теренцій Афр. Життєвий шлях і особливості творчості. Проблематика та система образів комедії «Свекруха».

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Тема 10. Римська лірика. Катулл. Вергілій

Загальна характеристика римської літератури кінця Республіки. Діяльність гуртка неотериків. Життєвий шлях і особливості творчості Катулла. Катулл і неотерики. «Неготіум» і «отіум». Своєрідність інтимної поезії. Твори, присвячені друзям. Критика політики Цезаря. Загальна характеристика римської літератури кінця Республіки. Діяльність гуртка неотериків. Вергілій. «Георгіки» як дидактичний епос. Гесіод і Вергілій: спільне та відмінне в дидактизмі творів. Вергілій «Буколіки» — грецька пастораль в римській літературі. IV еклога: християнство до християнства? Чому в «Божественній комедії Данте» провідником по християнському пеклу є саме поганин Вергілій?

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Тема 11. Античний роман

Еллінський роман. Соціально-історична зумовленість появи роману в давньогрецькій літературі. Роман Лонга «Дафніс і Хлоя»: соціально-

сентиментальне забарвлення твору, елементи психологізму, особливості сюжету. Римський роман. Роман Апулея «Метаморфози» як античний авантюрний роман, особливості його стилю. Функція чарівних превтілень (метаморфоз) у творі та сенс його заголовку. Літературне відлуння твору Апулея (Боккачо «Декамерон» 2-га новела 5-го дня; 9-та новела 5-го дня). Значення давніх романів для розвитку європейської романістики.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Змістовий модуль 3. Література Середньовіччя

Тема 1. Вступ. Загальна характеристика та періодизація доби Середньовіччя

Загальна характеристика доби Середньовіччя. Періодизація. Світська та клерикальна література латинською мовою.

Основні поняття: скели, саги, друїди, барди, філіди, вікінги, скальди.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 2. Література раннього Середньовіччя

Література раннього Середньовіччя. Кельтський епос та його основні цикли. Скандинавський епос. Англосаксонський епос.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 3. Література зрілого Середньовіччя. Лицарський роман

Загальна характеристика літератури зрілого Середньовіччя. Французький героїчний епос. Німецький героїчний епос. Особливості розвитку епічного жанру в Іспанії. Сербський епос. Лицарська література як значне явище середньовічної культури. Особливості виникнення лицарського роману. Цикли лицарського роману. Лірика трубадурів. Мінезанг.

Основні поняття: епос, трувери, трубадури, міннезінгери, куртуазія, лицарський роман.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 4. Французький героїчний епос. «Пісня про Роланда»

Історична основа «Пісні про Роланда». Структура, сюжет, ідейно-тематична основа, провідні образи та художні особливості епосу. Французький героїчний епос у всесвітньому літературному контексті.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 5. Німецький героїчний епос

Літературний процес Німеччини XII–XIII ст. Особливості німецького епосу цього періоду. «Пісня про Нібелунгів» — вершина німецького

героїчного епосу. Питання про авторство поеми, система образів, стильова палітра. Поема «Пісня про Нібелунгів» у світовому мистецтві.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 6. Лицарська (куртуазна) література (XII–XIII ст.)

Передумови розвитку лицарської літератури. Провансальська лірика: жанри, тематика. Творчість Бертрана де Борна, Джауфре Рюделя. Лірика труверів у Франції та мінезингерів у Німеччині. Кретьєн де Труа та Вальтер фон дер Фогельвейде. Творчість вагантів.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 7. Середньовічна міська література

Виникнення міської літератури та її реалістичний характер. Жанри й стилі міської літератури. Провідна роль жанрів сатири та дидактики (фабліо, шванків) в утвердженні нової ідеології. Алегоричність тваринного епосу. Особливості розвитку міської і народної лірики. Драматургія: фольклорні джерела, основні жанри (містерія, міраклъ, мораліте). Значення міської літератури.

Основні поняття: фабліо, шванк, тваринний епос, містерія, мораліте, міраклъ.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 8. Життя і творчість Данте Аліґ'єрі. «Божественна комедія»

Особливості творчості Данте Аліґ'єрі. «Нове життя» і «поезія нового солодкого стилю». «Божественна комедія»: жанрові особливості, структура.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Змістовий модуль 4. Література доби Відродження

Тема 1. Відродження в Італії. Творчість Петрарки

Передумови Ренесансу. Гуманізм як передовий світогляд та реалізм як провідний метод епохи. Особливості розвитку та періодизація літератури Відродження. Відродження в Італії: фактори, що вплинули на зародження Ренесансу в країні, тематика та ідейне спрямування літератури цього періоду. Творчість Ф. Петрарки, Дж. Боккаччо.

Основні поняття: ренесанс, гуманізм, канцона, сонет.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 2. Література Відродження у Франції. Поезія Ф. Війона. Творчість М. Наваррської, П. де Ронсара

Передвідродження у Франції. Виклик середньовічному світосприйняттю в поезії Ф. Війона, її антиаскетичні мотиви, скептицизм творчості. Ренесансний характер збірки новел М. Наваррської «Гептамерон», вплив на книгу куртуазної літератури. Паризька літературна група «Плеяда» та її лідер П. Ронсар. Передумови появи й розвитку гуманістичної літератури у Франції. Своєрідність французького Ренесансу.

Основні поняття: гептамерон, новела, епіграми.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 3. Творчість Ф. Рабле як вершина французької літератури Відродження. Казка-сатира «Гаргантюа і Пантагрюель»

Творчість Франсуа Рабле. Фольклорні джерела роману Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель». Історія створення. Тема схоластики та захист гуманістичного ідеалу виховання в романі. Критичне зображення різних сторін феодального суспільства. Головні образи: Гаргантюа і Пантагрюель, Жан, Панург. Поєднання фантастичного й реального плану в романі.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 4. Ренесансна література Іспанії та Португалії

Своєрідність іспанського Ренесансу. Художні особливості іспанського лицарського роману. Становлення жанру шахрайського роману. Шляхи розвитку літератури Португалії.

Основні поняття: роман, шахрайський роман.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 5. Література Англії епохи Відродження

Формування англійської національної літератури. Роль французької культури пізнього Середньовіччя та італійської культури Відродження у формуванні гуманізму й реалізму Дж. Чосера. Збірка Дж. Чосера «Кентерберійські оповідання». Суспільно-викривальні тенденції «Утопії» Т. Мора та засоби їх художнього втілення.

Основні поняття: роман, утопія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 6. Творчість М. Сервантеса як вершина іспанської літератури

Творчість М. Сервантеса. Роман «Дон Кіхот» Сервантеса як пародія на лицарські романи. Реалістичне зображення і широке охоплення соціальної дійсності в романі. Характеристика образів Дон Кіхота та Санчо Панси. Гуманістичний світогляд автора в романі. Поняття «донкіхотство».

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 7. Особливості Північного Відродження. «Похвала Глупоті» Еразма Роттердамського

Відмінності Північного Відродження від італійського. Своєрідність Ренесансу в Нідерландах. Еразм Роттердамський (нідерландський вчений) як духовний наставник німецького гуманізму. Творча спадщина Еразма Роттердамського. Жанрова й композиційна своєрідність «Похвали Глупоті». Проблематика. Сатира в «Похвалі Глупоті», провідні філософсько-моральні мотиви. «Похвала Глупоті» як своєрідна енциклопедія тогочасної дійсності. Значення творчості митця для розвитку європейської літератури.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 8. Література Відродження в Німеччині

Ідейні течії доби. Суспільно-політична й соціальна природа гострих протиріч у Німеччині XV ст. Роль папського Риму в житті німецьких князівств. Виникнення і розвиток реформаційного руху. Гострий публіцистичний характер літератури доби. Провідна роль сатири. Віршована сатира Себастьяна Бранта «Корабель дурнів» як найвизначніший твір раннього німецького Відродження. «Народні книги». Особливості німецького гуманізму. Відродження справжніх християнських цінностей. Мартін Лютер як талановитий літератор. Переклад Біблії народною мовою, створення «протестантського хоралу».

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

Тема 9. Творчість В. Шекспіра

Загальна характеристика, періодизація творчості В. Шекспіра. «Шекспірівське питання». Сонет як жанр літератури, його особливості та ознаки. Англійський сонет. Цикл сонетів В. Шекспіра, їх загальна характеристика. Трагедія «Гамлет. Принц Датський» (1601 р.). Джерело сюжету трагедії. Тематика, проблематика, система образів трагедії. У чому трагедія Гамлета. Зміст проблеми «бути чи не бути». Значення творчості В. Шекспіра для розвитку європейської літератури.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	Бал	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Початковий	1	Студент може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання
Середній	4	Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснення викладача
	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки
Достатній	7	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні дії
	8	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, застосовувати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, вміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності; самостійно оцінює
	12	Студент має систематичні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляти власне ставлення до неї. Розвиває свої обдарування і нахили

6.4. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання III–IV СЕМЕСТР

Тема 1. Література Месопотамії (6 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Міфічний епос. Космогонічна поема «Енума Еліш». Героїчний епос. «Поема про Гільгамеша».
2. Ліричні жанри. Дидактика й афористика.

Тема 2. Єгипетська література (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Особливості єгипетських міфів. Космогонічні міфи. Заупокійна література («Тексти пірамід», «Тексти саркофагів», «Книга мертвих», цикл міфів про Осиріса).
2. Афористика й дидактика («Повчання Птахотепа»). Казки Давнього Єгипту («Казка про двох братів», «Правда і Кривда», «Казка про потерпілого аварію на човні», «Казки папірусу Весткар»).

Тема 3. Давньоєврейська література (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Ліричні жанри ТаНаХу. Псалтир. Поетика «Пісні над Піснями».
2. Філософська притчева традиція ТаНаХу. Жанр апокаліпсису в давньоєврейській літературі.

Тема 4. Пародійний епос («Батрохоміомахія») (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. «Батрохоміомахія» як пародійна паралель до «Іліади» й «Одіссеї».
2. Причини й засоби дегероїзації гомерівських поем. Авторство «Батрохоміомахії».

Тема 5. Дидактичний епос (Гесіод. Езоп) (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Гесіод як творчий «суперник» Гомера. Поема «Робота і дні»: проблематика та художні особливості. Гесіодова періодизація історії людства («золота доба», «срібна доба» і т. д.), її морально-дидактичний сенс та культурне відлуння.
2. Байка як дидактичний жанр античної літератури. Езоп — легендарний античний байкар. Його роль у розвитку жанру байки у всесвітній літературі. «Езопова мова» у всесвітній літературній традиції.

Тема 6. Античний роман (6 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Еллінський роман. Соціально-історична зумовленість появи роману в давньогрецькій літературі. Роман Лонга «Дафніс і Хлоя»: соціально-сентиментальне забарвлення твору, елементи психологізму, особливості сюжету.
2. Римський роман. Роман Апулея «Метаморфози» як античний авантюрний роман, особливості його стилю. Функція чарівних перевтілень (метаморфоз) у творі та сенс його заголовку.

3. Літературне відлуння твору Апулея (Боккачо «Декамерон» 2-га новела 5-го дня; 9-та новела 5-го дня). Значення давніх романів для розвитку європейської романістики.

Тема 7. Французький героїчний епос. «Пісня про Роланда» (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Історична основа «Пісні про Роланда». Структура, сюжет, ідейно-тематична основа, провідні образи та художні особливості епосу.
2. Французький героїчний епос у всесвітньому літературному контексті.

Тема 8. Німецький героїчний епос (6 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Літературний процес Німеччини XII–XIII ст. Особливості німецького епосу цього періоду. «Пісня про Нібелунгів» — вершина німецького героїчного епосу.
2. Питання про авторство поеми, система образів, стильова палітра. Поема «Пісня про Нібелунгів» у світовому мистецтві.

Тема 9. Середньовічна міська література (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Виникнення міської літератури та її реалістичний характер. Жанри й стилі міської літератури.
2. Провідна роль жанрів сатири та дидактики (фаблію, шванків) в утвердженні нової ідеології.
3. Особливості розвитку міської і народної лірики. Драматургія: фольклорні джерела, основні жанри (містерія, міраклъ, мораліте).

Тема 10. Ренесансна література Іспанії та Португалії (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Своєрідність іспанського Ренесансу.
2. Художні особливості іспанського лицарського роману.
3. Становлення жанру шахрайського роману.
4. Шляхи розвитку літератури Португалії.

Тема 11. Література Англії епохи Відродження (4 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Формування англійської національної літератури.
2. Роль французької культури пізнього Середньовіччя та італійської культури Відродження у формуванні гуманізму й реалізму Дж. Чосера.
3. Збірка Дж. Чосера «Кентерберійські оповідання».
4. Суспільно-викривальні тенденції «Утопії» Т. Мора та засоби їх художнього втілення.

Тема 12. Епоха Відродження в Німеччині (6 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспектуйте.

1. Ідейні течії доби. Суспільно-політична й соціальна природа гострих протиріч у Німеччині XV ст. Роль папського Риму в житті німецьких князівств. Виникнення і розвиток реформаційного руху.
2. Гострий публіцистичний характер літератури доби. Провідна роль сатири. Віршована сатира Себастьяна Бранта «Корабель дурнів» як найвизначніший твір раннього німецького Відродження.

3. Особливості німецького гуманізму. Мартін Лютер як талановитий літератор. Переклад Біблії народною мовою, створення «протестантського хоралу».

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 12.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Історія світової літератури» III / IV СЕМЕСТР

Разом: 120 год, лекції — 36 год, семінарські заняття — 20 год, модульний контроль — 8 год, самостійна робота — 56 год.

Модулі	Змістовий модуль 1.		Змістовий модуль 2.						Змістовий модуль 3.				Змістовий модуль 4.				
Назва модуля	Література Стародавнього Сходу		Література Європейської Античності						Література Середньовіччя				Література доби Відродження				
Лекції	1–2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Теми лекцій	Загальний огляд. Стародавні літератури Азії та Африки	Класичні літератури: древньоіранська та древньоєврейська	Загальна характеристика та періодизація античної літератури	Давньогрецький епос	Давньогрецький театр	Література Стародавнього Риму	Давньоримський театр. Плавт. Теренцій	Римська лірика. Кагулл. Вергілій	Вступ. Загальна характеристика доби Середньовіччя. Періодизація	Література раннього Середньовіччя	Лицарська (куртуазна) література (XII–XIII ст.)	Життя і творчість Данте Аліг'єрі. «Божественна комедія»	Відродження в Італії. Творчість Петрарки	Література Відродження у Франції. Поезія Ф. Війона. Творчість М. Наваррської, П. де Ронсара	Ренесансна література Іспанії та Португалії	Література Англії епохи Відродження	Творчість В. Шекспіра
Теми семінарських занять	Давньоіндійська література	Давньокитайська література	Давньогрецька лірика	Давньогрецька комедія	Римська лірика. Кагулл. Вергілій				Література зрілого Середньовіччя. Лицарський роман	Життя і творчість Данте Аліг'єрі. «Божественна комедія»			Творчість Ф. Рабле як вершина французької літератури Відродження. Каза-сатира «Гаргантюа і Пантагрюель»	Творчість М. Сервантеса як вершина іспанської літератури	Особливості Північного Відродження. «Похвала Глупоті» Еразма Роттердамського		
Самостійна робота	Табл. 6.4		Табл. 6.4						Табл. 6.4				Табл. 6.4				
Контроль	Модульна контрольна робота 1.		Модульна контрольна робота 2.						Модульна контрольна робота 3.				Модульна контрольна робота 4.				
Підсумковий контроль																	

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
2. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX — початку XX століття. К. : Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
3. Затонський Д. В. Зарубіжна проза другої половини XX сторіччя. К. : Навчальна книга, 2002. 320 с.
4. Наливайко Д. С. Антологія зарубіжної поезії другої половини XIX–XX сторіччя. К. : Навчальна книга, 2003. 320 с.
5. Пащенко В. І. Антична література : підручник для студ. вищ. навч. закладів / В. І. Пащенко, Н. І. Пащенко. К. : Либідь, 2001. 717 с.

Додаткові

1. Анікст О. Діалектика Гамлета // Зарубіжна література. 2006. № 6(454). С. 12–22.
2. Антоневська А. Пантеон скандинавських богів // Всесвітня література та культура. 2005. № 5. С. 2–6.
3. Гончарук Т. Поняття про «вічний образ». Зображення подвигів Дон Кіхота. // Зарубіжна література. 2005. № 40. С. 13.
4. Губенко Г. «Роман про Трістана та Ізольду» // Зарубіжна література. 2005. Жовтень. Число 40. С. 14–16.
5. Забудько В. Своєрідність лірики трубадурів // Зарубіжна література. 2005. Грудень. Число 46. С. 7–9.
6. Зубко Л. Воїни Середньовіччя // Зарубіжна література. 2005. № 8. С. 65–66.
7. Ляпкіна Н. Великий син Іспанії. Сервантес // Зарубіжна література. 2005. Березень. № 6. С. 2.
8. Кривенко Г. Куди прямує людська душа // Зарубіжна література. 2005. Жовтень. Число 38. С. 3–4.
9. Кузьменчук І. До розуміння Данте // Зарубіжна література. 2005. Жовтень. Число 38. С. 5.
10. Хроменко І. Лірика давньогрецьких поетів // Зарубіжна література в школах України. 2008. № 9. С. 45–48.

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України
ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>